

זכויות אדם, קהילה ומדיניות תכנון בישראל

יום ד' 10:00 עד 12:00

מתרגלת: אראלה פורטגלי
komodit@gmail.com

ד"ר ניב גורדון
ngordon@bgu.ac.il

ד"ר חיים יעקובי
yappan@zahav.net.il

קורס זה מבקש לעסוק בקשר בין זכויות אדם, כמושג משפטי ופוליטי וככלי לשינוי חברתי, לבין מדיניות תכנונית כפרקטיקה העוסקת בארגון המרחב ובחלוקת משאבים. הקורס ייסמך על דיון תיאורטי כמו גם על עבודת הסטודנטים בקרב ארגוני זכויות וקהילות מוחלשות, ויהווה אמצעי להתמודדות עם סוגיות של אי-צדק חברתי, חוסר שוויון ואפליה. ייחודו הבולט של הקורס המוצע נובעת מנקודת המוצא שמדיניות תכנון, ככלי שלטוני, היא בעלת השפעה מכרעת על קהילות וזכויותיהן. לקורס שלושה היבטים מרכזיים. הראשון הוא ההיבט התיאורטי שיציג בפני הסטודנטים גישות שונות לזכויות אדם תוך בחינת הרלוונטיות שלהן למדיניות תכנון ככלי שלטוני. ההיבט השני יתמקד באופן אנליטי בניית חקר-אירוע מישראל והעולם הנוגעים לזיקה בין זכויות אדם, קהילה ומדיניות תכנון. בחלקו השלישי של הקורס והמשמעותי ביותר יישמו הכלים שנרכשו בקורס התיאורטי תוך חשיפת הסטודנטים ומעורבותם בפעילות חברתית וקהילתית. במוקד הפעילות הסטודנטים יעבדו בארגונים לשינוי חברתי ולזכויות אדם הפועלים בישראל בסוגיות הנוגעות למדיניות תכנון כמו גם עם קהילות מוחלשות בנגב שזכויותיהן נשללות מהן עקב מדיניות תכנון אי-שוויונית. באמצעות הנחייה אקדמית ומקצועית, מחקר ועבודת שטח יעסקו הסטודנטים בכתיבת דו"ח, חוות דעת או כל מסמך מדיניות רלוונטי עבור אחד הארגונים או הקהילות איתן ייעשה שיתוף הפעולה.

חובות הקורס:

השתתפות בשיעור חובה
חמש שעות פעילות בארגון חברתי במשך כל שבוע
תרגיל
עבודה

הציון בקורס :

40% הערכת העבודה בארגון
10% הצגת נושא בכיתה
10% תרגילים
40% עבודת סיכום

סמסטר א'

25 באוקטובר: הכרות
מבוא לנושא זכויות אדם ומדיניות תכנון, הכרות, חוזה עבודה

1 בנובמבר: זכויות אדם (ניב)

מבוא כללי לזכויות אדם קריאה ב-highlearn

לקרוא התפתחות היסטורית במקראה של האגודה לזכויות האזרח כולל את המגנה כרטה, מגילת הזכויות באנגליה, הכרזת זכויות האדם והאזרח בצרפת, ההכרזה לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, האמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, האמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות, ותרבותיות, האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד.

8 בנובמבר: מפגש עם הארגונים

highlearn-ב קריאה (ניב) 15
Jack Donnelly, "Theories of Human Rights" in *International Human Rights*, Westview, 1998, pages 18-35.

Jack Donnelly "The Source of Human Rights: Human Nature and Human Rights," in *The Concept of Human Rights*, St. Martins Press, 1985, pages 27-44

22 בנובמבר: מדיניות תכנון גאולוגיה של ידע וכוח (חיים) קריאה ב-highlearn

Sandercock, L., (1998). *Towards Cosmopolis*. Wiley. Chapter 4 (חובה)

Forester, J., 1988. *Planning in the Face of Power*. University of California Press. Chapter 7

29 בנובמבר: מדיניות תכנון בישראל (חיים) קריאה ב-highlearn

Yiftachel, O., (1998). "Planning and Social Control: Exploring the Dark Side". In: *Journal of Planning Literature*, 12, (4), p.p.: 395-406. (חובה)

Fenster, T., 1996. "Ethnicity and citizen identity in planning and development for minority groups". *Political Geography* 15.

Tzfadia, E., 2005 Academic discourse on making new towns in Israel: three approaches in social science. *Environment and Planning C: Government and Policy* 23, 475-491

6 בדצמבר: שאלונים (אייל מצליח) הנחייה

13 בדצמבר: הנחייה

20 בדצמבר: מיעוטים ותכנון (נציגי שתי"ל)

27 בדצמבר: הנחייה

3 בינואר: הנחייה בקבוצות

10 בינואר: דיווח 1 סטודנטים: הצגת הארגון והפרוייקט בו עובדים

17 בינואר: דיווח 1 סטודנטים: הצגת הארגון והפרוייקט בו עובדים

פמסטר ב'

28 בפברואר: סיור

7 במרץ: ארגוני זכויות אדם ואסטרטגיות מאבק חברתי (ניב) קריאה ב-highlearn
Thomas Risse and Kathryn Sikkink, "The Socialization of international human rights norms into domestic practices," in *The Power of Human Rights*

14 במרץ: ארגוני זכויות ומדיניות תכנון (חיים) קריאה ב-highlearn
Fraser, N., 1992. "Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually Existing Democracy" in *Habermas and the Public Sphere* (Craig

Calhoun, ed.). Cambridge, MA: MIT Press. 109-142. (חובה)

21 במרץ: שיתוף הקהילה (חיים)

Yacobi, H., "Social Exclusion, Housing Environment and Tolerant Planning: The Case of the Jahelin Bedouin Tribe". *Hagar - International Social Science Review* (חובה)

Alfasi, N., 2003. "Is Public Participation Making Urban Planning More Democratic? The Israeli Experience". *Planning Theory and Practice*, 4 (2), 185–202.

Martens, K., 2005. "Participatory Experiments from the Bottom up; The role of environmental NGOs and citizen groups". *European Journal of Spatial Development*, 8, 1-20.

28 במרץ: מרחב ושליטה חברתית (ניב) קריאה ב-highlearn

Michel Foucault, "The Means of Correct Training," in *Foucault Reader*

Michel Foucault, "Panopticism," in *Foucault Reader*

11 באפריל: הנחייה בקבוצות

18 באפריל: הנחייה בקבוצות

25 באפריל: הנחייה בקבוצות

2 במאי: הנחייה בקבוצות

9 במאי: הרצאת אורח

16 במאי: דיווח סטודנטים

30 במאי: דיווח סטודנטים

6 ביוני: דיווח סטודנטים

13 ביוני: דיווח סטודנטים